

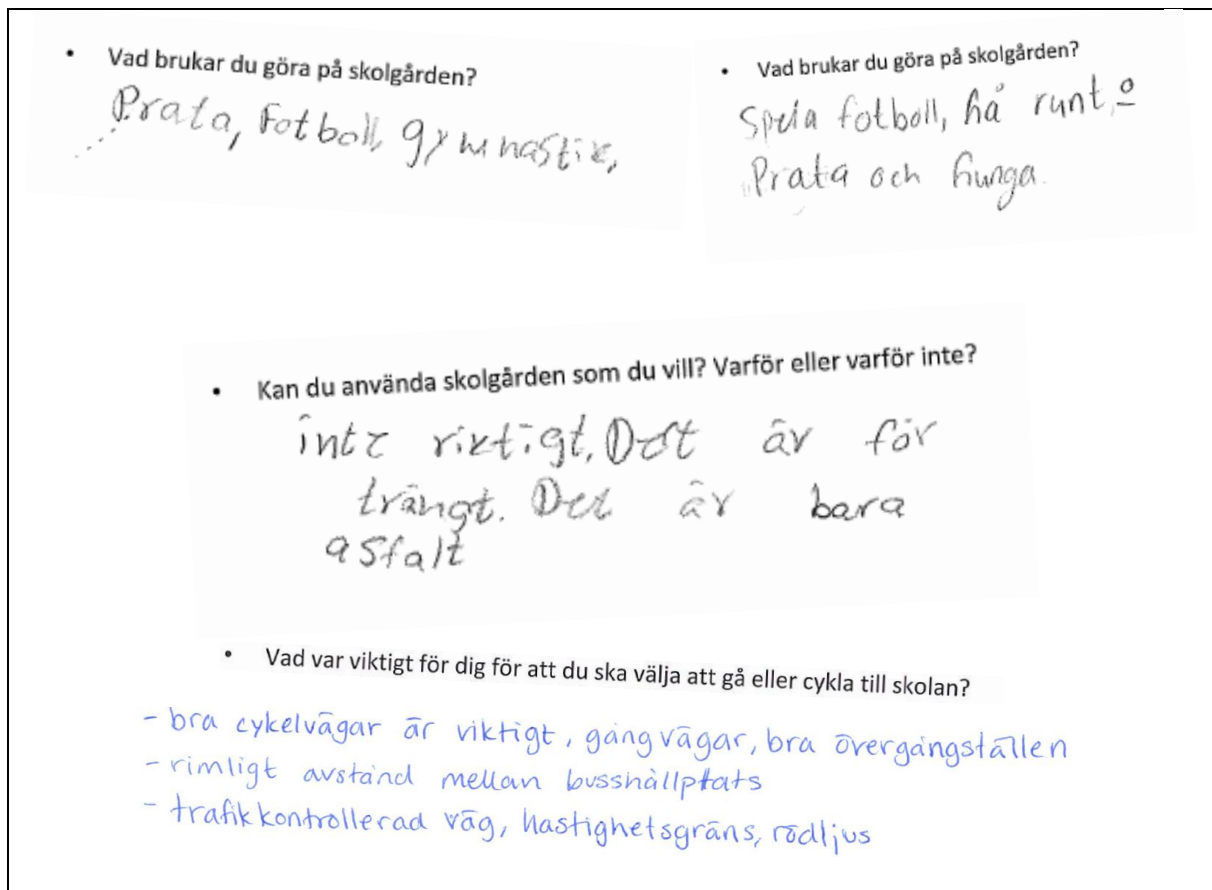
Handläggare
Marcus Ekström
018 - 727 46 85

Diarienummer
PBN 2017-000789

Maria Hedberg
018- 727 49 05

Rapport - Dialog med barn och unga – skolgården och vägen till skolan

Sammanfattning av dialoger med skolelever under planarbetet med detaljplanen för Norra Hovstallängen

• Vad brukar du göra på skolgården?
Prata, Fotboll, gymnastik,

• Vad brukar du göra på skolgården?
Spela fotboll, hå runt, =
Prata och funga.

• Kan du använda skolgården som du vill? Varför eller varför inte?
inte riktigt, Det är för
trångt. Det är bara
asfalt

• Vad var viktigt för dig för att du ska välja att gå eller cykla till skolan?
- bra cykelvägar är viktigt, gångvägar, bra övergångsställen
- rimligt avstånd mellan busshållplats
- trafikkontrollerad väg, hastighetsgräns, rödljus

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

DIALOG MED BARN OCH UNGA - SKOLGÅRDEN OCH VÄGEN TILL SKOLAN.....	3
Bakgrund och syfte	3
Katedralskolan	3
Vaksalaskolan	5
SAMMANFATTANDE SLUTSATSER OCH MEDSKICK TILL PLANARBETET	7
Framtida dialogarbete.....	8

DIALOG MED BARN OCH UNGA - SKOLGÅRDEN OCH VÄGEN TILL SKOLAN

Bakgrund och syfte

En viktig del i arbetet med att omvandla kvarteret Norra Hovstallängen i Kungsängen, från bussdepå till ett område med bland annat förskola och skola, är barnperspektivet och barnens perspektiv. Cirka 900 elever och barn kommer att vistas i området dagligen under flera år av deras liv, och därför är det värdefullt att ta reda på vad barn och unga värdesätter i sin skolmiljö. I den här dialogen har stadsbyggnadsförvaltningen valt att fokusera på elevernas utemiljö, och inte skolans inomhusmiljö.

Planområdet Norra Hovstallängen är i nuläget en otillgänglig plats innanför plank och staket. Den används inte av barn idag och eftersom det inte finns någon skola i området nu, har vi valt att föra en dialog med barn från skolor i andra delar av staden. För att få många olika synpunkter från barn och unga i olika åldrar vände vi oss till gymnasieelever samt barn i grundskolan. På detta sätt har vi fått ta del av deras egna erfarenheter på deras nuvarande skola samt tidigare skolor (framförallt gymnasieeleverna) om vad som är viktigt att tänka på avseende *"Skolgårdsutformning"*, *"Skolgården som mötesplats efter skoltid"* och *"Vägen till skolan"*.

Tillsammans med en representant från barnombudet i Uppsala län planerade och genomfördes två dialogtillfällen. Vid det första tillfället träffade vi en gymnasieklass, och vid det andra tillfället träffade vi en mellanstadieklass. Frågor och upplägg var snarlika men anpassade efter elevernas åldrar. Nedan följer beskrivningar av de två dialogtillfällena.

Sedan dialogtillfällena har Uppsala kommun tagit fram en riktlinje för utemiljö för förskola och skola. Denna har tillsammans elevernas synpunkter varit vägledande för det fortsatta planarbetet.

Katedralskolan

Senhösten 2018 träffade delar ur projektgruppen samt en representant från barnombudet en gymnasieklass (årkurs 3) på Katedralskolan i centrala Uppsala. Dialogen genomfördes som en del undervisningen om stadsplanering, och hölls därför under en lektion i samhällskunskap. Efter en introduktion till projektet blev eleverna indelade i grupper.

Skolgårdsutformning

Eleverna blev först ombudade att blicka tillbaka på sina egna år i grundskolan, eftersom det är en grundskola och inte gymnasieskola som planeras i planområdet. Eleverna, som kommer från olika områden i och utanför Uppsala, hade relativt skiftande erfarenheter när det gäller såväl skolors och skolgårdars utformning, läge och storlek. Detta gav bra diskussioner.

Många elever mindes närheten till skog, natur och park som mycket värdefull. Oavsett om det handlade om ett större naturområde eller en mindre park. De allra flesta lyfte gröna inslag och parkkvaliteter på skolgården som mycket viktiga, även om de insåg att det kan vara svårt att åstadkomma i en tät stadsmiljö. Vädreskyddade platser togs också upp som viktiga för att kunna vara ute oavsett väder (till exempel regn, snö eller stark sol). En rad olika önskemål om möbler och aktivitetsytor lyftes också fram bland de olika grupperna. Till exempel idrottsplaner av olika slag.

- Olika beroende på vilket "stadium" man gick på.
- Gungor, fotbollsplaner, ^{små} king-rutor, viktiga!
sittplatser (+bord)!, basketplan, plank, pingisbord,
möjlighet för utidrott är viktigt!

Exempel på hur en av grupperna med elever på Katedralskolan svarade på frågan om de kunde använda sin forna skolgård som de önskade, och vad som var viktigt för dem.

En av aspekterna vi från kommunen ställde frågor kring var trygghet. Eleverna fick reflektera över vad som fick dem att känna sig trygga på skolgården. I fråga om fysiska åtgärder som bidrar till en tryggare skolgårdsmiljö lyftes vikten av belysning upp, samt möjligheten att skilja elever i olika åldrar åt då yngre barn inte alltid vågar vara bland äldre barn. Då trygghet inte enbart beror på fysiska aspekter eller skolgårdens utformning handlade diskussionen även om andra saker. Rastvakter och annan form av vuxen närvaro togs upp som en viktig del, och en grupp betonade att mobbing är det som leder till mest otrygghet.

Skolgården som mötesplats efter skoltid

När vi ställde frågor kring vad som är viktigt för att en skolgård ska upplevas som en attraktiv mötesplats efter skoltid och för alla åldrar, fick eleverna både blicka tillbaka på sin egen skolgård men också utgå från förslaget Norra Hovstallängen.

Återigen lyftes vikten av träd och grönska ("parkkänsla"), men även önskemål om olika aktivitetsytor framfördes igen. Platser att hänga på, till exempel sköna soffor, gungor med mera, är enligt dem viktigt för ungdomar i deras ålder.

- Belysning
- Sittplatser
- Träd + buskar = parkkänsla ^{Körbärsträd} är fint!!!
- Tonåringar gillar att sitta på gungor (stora och små)
- Klätterställningar är roligt, även limbanan

Exempel på hur en av grupperna med elever på Katedralskolan sammanfattade vad som är viktigt för att skolgården ska användas och fungera som mötesplats även efter skoltid.

Vägen till skolan

Diskussionen om Vägen till skolan handlade mycket om närhet. De allra flesta elever påpekade att det inte får vara för långt till skolan om man ska välja att gå eller cykla. Men trafiksäkerhet lyftes också i flera grupper. Särskilt viktigt var enligt eleverna att det finns bra och belysta gång- och cykelvägar, fungerande snöröjning och god tillgång till cykelställ.

- man vill inte cykla där det är mycket biltrafik/hög hastighet. Merkontraktiken kan vara farlig.
- viktigt med cykelparkeringar
- man vill helst cykla till skolan
- Det kan vara osäkert att cykla över Runnysgatan

Exempel på hur en av grupperna med elever på Katedralskolan sammanfattade vad som är viktigt för att cykelska ska vara det självklara färd sättet till skolan.

Vaksalaskolan

I början av januari 2019 träffade vi en klass i årskurs 5 på Vaksalaskolan. Vaksalaskolan är en f-9 skola som ligger centralt i staden, längs Väderkvarnsgatan. Den har en relativt liten skolgård, under 10 kvadratmeter per elev, och vi inledde dialogen ute på deras skolgård. Eleverna hade fått förbereda sig gruppvis, genom att välja ut platser på skolgården som fungerade bra och var omtyckta och populära, respektive platser som fungerade mindre bra och var oanvända.

Efter deras presentationer utomhus fortsatte dialogen inomhus. Kommunen inledde med en genomgång av vårt uppdrag och visade på ett flygfoto var vi utreder och planerar för en ny skola, och varför vi är intresserade av deras synpunkter och åsikter när det gäller skolgårdsutformning och vägen till skolan.

Eleverna delades in i sina fyra grupper igen och diskussionen påbörjades. Vi frågade vad de brukade göra på skolgården och om de kan använda den som de vill. Vi frågade också vad som är viktigt för att de ska känna sig trygga på skolgården, och om de brukar och vill vara på skolgården efter skoltid.

Flera elever var inte helt nöjda med sin nuvarande skolgård, som de tycker ofta blir för trång när många barn är ute samtidigt, trots att högstadieläverna ofta tillbringar rasterna inomhus. Bland annat tog de upp att bollplanen inte är inhägnad och att det därför blir svårt att använda platser i närheten av den. Några saknar platser där man kan dra sig undan, för tystnad och för att få lugn och ro. Flera av dem tycker att rastvaktandet kunde bli bättre. Några tar upp att det är för lite grönska, och för lite skugga. Andra tycker att de träd som finns kan tas bort och ersättas av till exempel pingisbord.

- Kan du använda skolgården som du vill? Varför eller varför inte?

Nja, vi vill ha pingisbord, skate ramp och ta bort träderna istället. Den är hyfsat tråkig.

- Kan du använda skolgården som du vill? Varför eller varför inte?

Det brukar vara ganska fullt på skolgården så ibland kan man vara vart man vill.

Exempel på hur elever på Vaksalaskolan svarat på frågan om de kan använda skolgården som de vill.

När det gäller tryggheten tycker flera att skolgården är för öppen, och att de är oroliga att obehöriga ska ta sig in på skolområdet. Önskemål fanns om en ökad vuxennärvaro bland skolpersonalen och att de rör sig på skolgården på rasterna. Även önskemål om bättre belysning framfördes.

- Vad är viktigt för att du ska känna dig trygg på skolgården?

Flera lärare som är ute! (ut spric

- Vad är viktigt för att du ska känna dig trygg på skolgården?

Några tycker att skola
är för öppen.
För mycket ljud från
trafiken runt om kring

- Vad är viktigt för att du ska känna dig trygg på skolgården?

Uppmärksamare rastvakter, Sällkrare -
Andra ska inte få ta sig in m.m.
(Sanna som ej går här.)

Exempel på hur elever på Vaksalaskolan svarat angående trygghet på skolgården.

Väldigt få av eleverna använder skolan efter skoltid. En elev anger att denne bor för långt bort utanför stan, och har andra platser att vara på fritiden. I en grupp anser de att skolgården är för tråkig. Eleverna berättar att många äldre ungdomar använder skolgården efter skoltid, och att det kan vara problem med nedskräpning. Dessutom hyrs matsalen ut kvällstid och skolgården används då ofta för parkering, vilket gör att skolgården inte är tillgänglig att vara på.

- Brukar du vara på skolgården efter skoltid, dvs på kvällar och helger? Vad är viktigt för att du ska vilja vara på skolgården efter skoltid?

De brukar vara bilar där
På helger så då går
det inte att vara där.
och t.ex. spela basket
För mycket skräp
För mycket ljud

- Brukar du vara på skolgården efter skoltid, dvs på kvällar och helger? Vad är viktigt för att du ska vilja vara på skolgården efter skoltid?

Inga brukar vara vid skolgården efter skoltid
Kanske vissa som inte går i den här skolan,

Därefter diskuterade vi vägen till skolan och hur eleverna upplevde den. Eleverna tar sig till skolan på olika sätt - några går, andra cyklar, åker buss eller får skjuts med bil. Närheten är viktig för att "orka" gå till skolan. Även tryggheten diskuterades igen, både trafiksäkerhet och rädsla för överfall diskuteras i grupperna och därefter i helklass. Trafiksäkerheten handlade om framförallt om säkra övergångställen.

- Hur ser din skolväg ut? Vad är bra och vad är dåligt?

Långt för vissa, dåliga gator
och inte så säkert. Halt.

- Hur skulle du helst vilja ta dig till skolan? Varför då?

Spårvagn för det är mysigt.
Vi är nöjda. Vi går, åker
buss och på sommaren cyklar
vi oftast.

- Vad är viktigt för dig för att du ska välja att gå eller cykla till skolan?

Tryggt och Nära.

Exempel på hur en grupp elever på Vaksalaskolan resonerat angående vägen till skolan.

SAMMANFATTANDE SLUTSATSER OCH MEDSKICK TILL PLANARBETET

Gymnasieklassen på Katedralskolan betonade vikten av de gröna inslagen, både när det gäller skolgårdsutformning och för att skapa en miljö som är tilltalande som mötesplats även efter skoltid. Många av eleverna hade egna positiva erfarenheter av lek på rasten i naturområden, på eller i anslutning till skolgården, vilket säkert påverkade deras resonemang. De gröna inslagen lyftes inte alls i samma utsträckning av eleverna på Vaksalaskolan. De har å andra sidan en relativt liten skolgård, och tyckte snarare att ytorna där träden stod delvis kunde användas till annan lekutrustning.

Önskemål om och vikten av olika aktivitetsytor diskuterades flitigt i båda klasserna. Många tycker att idrottsplaner av olika slag är viktiga, men även gungor i olika former. Platser att hänga på med sköna soffor efterfrågades inte minst av tonåringarna, och detta lyftes som extra viktigt för att området skulle fungera som en attraktiv mötesplats i stadsdelen efter skoltid.

I fråga om trygghet tenderade diskussionen att handla om mycket mer än det som direkt går att styra eller påverka inom ramen för stadsbyggnadsprocessen, som till exempel närvaron av vuxna och förekomsten av mobbing. Vikten av en fungerande belysning och tydliga avgränsningar för att obehöriga inte ska ta sig in på skolgården betonades som sätt att motverka detta. Det konstaterades att det är en utmaning med utformningen av skolgården så att den inte används av allmänheten under skoltid, och att samtidigt skapa en välkomnande mötesplats efter skoltid.

När det gäller vägen till skolan var de allra flesta överens om att avståndet mellan hemmet och skolan har betydelse för valet att gå eller cykla. Men även olika trafiksäkerhetsfrågor lyftes, framför allt av eleverna på Vaksalaskolan som befinner sig i nära anslutning till relativt vältrafikerade vägar dagligen. Konkret lyftes vikten av tillräckligt många cykelparkeringar.

Planhandläggarna konstaterar att det i det fortsatta arbetet är det viktigt med:

- Naturlig växtlighet och grönska som kan kompletteras med mer programmerade, ofta hårdgjorda, aktivitetsytor.
- Vädskyddade platser för möjligheten att nyttja skolgården oavsett väder och årstid.
- Indelning av skolgården i olika zoner (platser för lugn och ro, ”hängplatser”, områden för rörelseintensiva aktiviteter osv)
- Ändamålsenlig belysning – för trygghet och bättre möjligheter att använda platsen året om.
- Åtgärder som underlättar valet att gå eller cykla till skolan; det vill säga gott om cykelparkeeringar, trafiksäkra vägar och anslutningar till skolområdet

Framtida dialogarbete

Sedan dialogtillfällena har Uppsala kommun tagit fram en riktlinje för utemiljö för förskola och skola. Denna har tillsammans elevernas synpunkter varit vägledande för det fortsatta planarbetet och skissandet på ett möjligt innehåll på skolgården.

Planhandläggarna vill erbjuda en återkoppling till de lärare och elever som ställt upp och gett värdefulla synpunkter till planarbetet. Ambitionen är att i anslutning till samrådet kunna återkoppla till elever och lärare om hur förslaget och planen ser ut, och för att backa tillbaka till vad som sades under dialogtillfället.

Stadsbyggnadsförvaltningen
2021-01-18